

Hoofdstuk 5

Toren en klok

Een kerktoren, vaak voorzien van luidklok, behoort tot het aanzicht van een dorp. In tegenstelling tot veel steden waar kerktorens zijn verdrongen door andere hoogbouw. Een toren is een markant teken van de aanwezigheid van een gebedshuis. De meeste torens vormen een geheel met het kerkgebouw, maar er zijn ook kerktorens die los staan. Kerkrentmeesters letten op een paar zaken.

Eigendom

Of een kerktoren in eigendom is van de kerkelijke gemeente of van de burgerlijke overheid is soms punt van discussie. De kerktorendeskundige van de VKB heeft daarover al het nodige geschreven. Zie hiertoe de links bij 'informatie'. In ieder geval zorgt de wettige eigenaar voor toegang aan bevoegde personen, neemt veiligheidsbevorderende maatregelen en neemt de toren mee in de periodieke risico-inventarisatie en evaluatie.

Onderhoud

Onderhoud aan kerktorens, voor zowel de binnen- als de buitenkant is veelal een klus voor gespecialiseerde ondernemingen. Zij hebben het materiaal dat nodig is om op hoogte te werken, beschikken over eventuele vergunningen en hebben gekwalificeerde mensen in dienst. Tenminste, dat moet het uitgangspunt zijn van het college van kerkrentmeesters als die dergelijk werk uitbesteedt.

Luidklok en uurwerk

Een luidklok is voor veel omwonenden het geluid van de kerk bij uitstek. Er zijn uiteenlopende gebruiken om de klok te luiden. Luiden kan handmatig, maar ook op elektronische wijze worden gedaan. Soms halen klokken het nieuws als er mensen zijn die zich ergeren aan het specifieke geluid, aan het volume of aan de tijdsduur. Bij wet is geregeld dat een kerkklok mag worden geluid. Artikel 6 van de grondwet en artikel 10 van de Wet openbare manifestaties (WOM) zijn hierbij van toepassing. Wel kan de plaatselijke overheid, bij klachten bijvoorbeeld, aanvullende regels uitvaardigen betreffende het maximale geluidsniveau en de duur van kloggelui.

Installaties op kerktorens

Een vlaggenmast op een kerktoren is het minst ingewikkeld. Vaak is dat gebruik sinds mensenheugenis in gebruik. Anders is het met de plaatsing en het gebruik van antennes voor bijvoorbeeld telefonie. In de afgelopen decennia zijn er op diverse kerktorens dergelijke zendlocaties geplaatst, al neemt dit de laatste jaren weer af. De financiële vergoeding kan voor colleges

van kerkrentmeesters een welkome bron van inkomsten betekenen. Bij afloop van een dergelijk contract is het raadzaam om te onderhandelen over de hoogte van de vergoeding voor een volgende periode. Naast deze vorm van dienstverlening aan derden moet evenwel worden gelet op mogelijke aanpassingen aan de toren, mogelijke vergunningen, brandveiligheid en bereikbaarheid voor bevoegde medewerkers.

Literatuur – verder lezen – meer informatie

Online VKB-kennisbank:

mijnvkb.kerkrentmeester.nl/kennisbank/artikel/KA-01044/nl-nl

Brochure van de RCE:

Met tips om historische interieurs met respect voor de cultuurhistorische waarde, te onderhouden, aan te passen of te verbouwen:

www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/interieurs/documenten/publicaties/2018/01/01/een-historisch-interieur-aanpassen

Een folder over het onderhoud aan natuurstenen vloeren van de Monumentenwacht in Vlaanderen:

www.monumentenwacht.be/files/brochure_natuursteenvloeren.pdf

Informatie over houten vloeren:

www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/interieurs/documenten/publicaties/2008/01/01/houten-vloeren